

DECYZJA WYKONAWCZA KOMISJI

z dnia 27 lutego 2014 r.

przyznająca odstępstwo Irlandii zgodnie z dyrektywą Rady 91/676/EWG dotyczącą ochrony wód przed zanieczyszczeniami powodowanymi przez azotany pochodzenia rolniczego

(notyfikowana jako dokument nr C(2014) 1194)

(Jedynie tekst w języku angielskim jest autentyczny)

(2014/112/UE)

KOMISJA EUROPEJSKA,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,

uwzględniając dyrektywę Rady 91/676/EWG z dnia 12 grudnia 1991 r. dotyczącą ochrony wód przed zanieczyszczeniami powodowanymi przez azotany pochodzenia rolniczego⁽¹⁾, w szczególności jej załącznik III pkt 2 akapit trzeci,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Jeśli ilość nawozu naturalnego, którą państwo członkowskie zamierza stosować w przeliczeniu na hektar rocznie, różni się od ilości określonej w pkt 2 akapit drugi zdanie pierwsze załącznika III do dyrektywy 91/676/EWG i w lit. a) tego akapitu, należy ją ustalić w taki sposób, by pozostawała bez uszczerbku dla realizacji celów określonych w art. 1 wymienionej dyrektywy, oraz uzasadnić na podstawie obiektywnych kryteriów, takich jak występowanie długich okresów wegetacji i upraw o wysokim poborze azotu.
- (2) W dniu 22 października 2007 r. Komisja przyjęła decyzję 2007/697/WE przyznającą odstępstwo Irlandii zgodnie z dyrektywą Rady 91/676/EWG dotyczącą ochrony wód przed zanieczyszczeniami powodowanymi przez azotany pochodzenia rolniczego⁽²⁾, zezwalającą na stosowanie nawozu naturalnego w maksymalnej ilości 250 kg azotu na hektar rocznie, na określonych warunkach, w gospodarstwach rolnych, w których co najmniej 80 % powierzchni stanowią użytki zielone, w powiązaniu z irlandzkim programem działań zatytułowanym *Irish Action Programme as implemented in the European Communities (Good Agricultural Practice for Protection of Waters) Regulations 2006* (Statutory Instrument No 378 of 2006), z terminem wygaśnięcia w dniu 17 lipca 2010 r.
- (3) W dniu 24 lutego 2011 r. Komisja przyjęła decyzję 2011/127/UE⁽³⁾ zmieniającą decyzję 2007/697/WE i przedłużającą odstępstwo do dnia 31 grudnia 2013 r. w powiązaniu z irlandzkim programem działań zatytułowanym *Irish Action Programme as implemented in the European Communities (Good Agricultural Practice for Protection of Waters) Regulations 2010* (Statutory Instrument No 610 of 2010).
- (4) Odstępstwo przyznane decyzją 2007/697/WE zmienioną decyzją 2011/127/UE dotyczyło 5 093 gospodarstw rolnych w 2012 r., co odpowiada około 3,34 % całkowitej liczby gospodarstw posiadających zwierzęta wypasane, 11,44 % całkowitej liczby dużych jednostek przeliczeniowych i 5,19 % całkowitej powierzchni gruntów rolnych netto.
- (5) W dniu 4 października 2013 r. Irlandia złożyła do Komisji wniosek o przedłużenie odstępstwa na mocy pkt 2 akapit trzeci załącznika III do dyrektywy 91/676/EWG.
- (6) Zgodnie z art. 3 ust. 5 dyrektywy 91/676/EWG Irlandia realizuje program działań na całym swoim terytorium.
- (7) „Sprawozdanie Komisji dla Rady i Parlamentu Europejskiego w sprawie wdrożenia dyrektywy Rady 91/676/EWG dotyczącej ochrony wód przed zanieczyszczeniami powodowanymi przez azotany pochodzenia rolniczego, oparte na sprawozdaniach państw członkowskich za okres 2008–2011” pokazuje, że w Irlandii w przypadku wód gruntowych we wszystkich stacjach monitorowania odnotowano średnie stężenie azotanów w wysokości poniżej 50 mg/l, a w 87 % stacji monitorowania odnotowano średnie stężenie azotanów w wysokości poniżej 25 mg/l. W przypadku wód powierzchniowych we wszystkich stacjach monitorowania odnotowano średnie stężenie azotanów w wysokości poniżej 50 mg/l, a w ponad 99 % stacji monitorowania odnotowano średnie stężenie azotanów w wysokości poniżej 25 mg/l.

⁽¹⁾ Dz.U. L 375 z 31.12.1991, s. 1.

⁽²⁾ Dz.U. L 284 z 30.10.2007, s. 27.

⁽³⁾ Dz.U. L 51 z 25.2.2011, s. 19.

- (8) W ostatnich latach spadła liczebność zwierząt gospodarskich oraz wykorzystanie nawozów chemicznych. W latach 2008–2011 liczebność bydła, świń i owiec spadła w porównaniu z okresem 2004–2007 odpowiednio o 4 %, 11 % i 22 %. Średnia ilość azotu pochodzącego z nawozu naturalnego w latach 2008–2011 wyniosła 105 kg/ha, co stanowi spadek o 8 % w porównaniu z okresem 2004–2007. Średnia ilość fosforu w latach 2008–2011 wyniosła 15 kg/ha, co stanowi spadek o 6 % w porównaniu z okresem 2004–2007. Średnie zużycie chemicznych nawozów azotowych w latach 2008–2011 zmniejszyło się o 6 % w porównaniu z okresem 2004–2007. Średnie zużycie chemicznych nawozów fosforowych w latach 2008–2011 zmniejszyło się o 31 % w porównaniu z okresem 2004–2007.
- (9) W Irlandii 93 % gruntów rolnych przeznaczonych jest na użytki zielone. Zasadniczo w przypadku gospodarstw posiadających użytki zielone 47 % gruntów uprawianych jest ekstensywnie, a zatem charakteryzuje się stosunkowo małą liczebnością stad oraz ograniczonym stosowaniem nawozów, 32 % gruntów uprawia się w ramach programów rolno-środowiskowych, a tylko 5,2 % uprawiane jest intensywnie. 7 % wykorzystuje się jako grunty orne. Średnie zużycie nawozów chemicznych na użytkach zielonych wynosi 81 kg azotu na hektar i 7 kg fosforu na hektar.
- (10) Klimat w Irlandii, charakteryzujący się rocznymi opadami równomiernie rozłożonymi w ciągu roku oraz stosunkowo wąskim zakresem temperatur, sprzyja długiemu okresowi wegetacji od 330 dni w roku na południowym zachodzie do około 250 dni w roku na północnym wschodzie.
- (11) Po zbadaniu wniosku Irlandii, po zapoznaniu się z irlandzkim programem działań oraz w świetle doświadczeń zdobytych w związku ze stosowaniem odstępstwa przewidzianego w decyzji 2007/697/WE zmienionej decyzją 2011/127/UE Komisja uznaje, że jeżeli spełnione zostaną pewne rygorystyczne warunki, ilość nawozu naturalnego proponowana przez Irlandię, odpowiadająca 250 kg azotu na hektar rocznie, pozostaje bez uszczerbku dla realizacji celów dyrektywy 91/676/EWG.
- (12) Według dodatkowych informacji przedstawionych przez Irlandię proponowana ilość 250 kg azotu na hektar rocznie, stosowana w gospodarstwach posiadających co najmniej 80 % użytków zielonych, jest uzasadniona na podstawie obiektywnych kryteriów, takich jak wysokie opady netto, długie okresy wegetacji i wysokie plony trawy o wysokim poborze azotu.
- (13) Decyzja 2007/697/WE zmieniona decyzją 2011/127/UE traci moc z dniem 31 grudnia 2013 r. Aby zapewnić zainteresowanym rolnikom możliwość dalszego korzystania z odstępstwa, należy przyjąć niniejszą decyzję.
- (14) Środki przewidziane w niniejszej decyzji są zgodne z opinią Komitetu ds. Azotanów ustanowionego na mocy art. 9 dyrektywy 91/676/EWG,

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ DECYZJĘ:

Artykuł 1

Odstępstwo, o którego przyznanie Irlandia złożyła wniosek pismem z dnia 4 października 2013 r. w celu zezwolenia na stosowanie większej ilości nawozu naturalnego od ilości określonej w pkt 2 akapit drugi zdanie pierwsze w załączniku III do dyrektywy 91/676/EWG i w lit. a) tego akapitu, przyznaje się z zastrzeżeniem spełnienia warunków określonych w niniejszej decyzji.

Artykuł 2

Definicje

Do celów niniejszej decyzji stosuje się następujące definicje:

- „gospodarstwa rolne posiadające użytki zielone” oznaczają gospodarstwa, w których co najmniej 80 % powierzchni gruntów rolnych, na której można stosować nawóz naturalny, stanowi trawa;
- „wypasane zwierzęta gospodarskie” oznaczają bydło (z wyjątkiem cieląt), owce, zwierzynę płową, kozy i konie;
- „trawa” oznacza trwałe lub krótkotrwałe użytki zielone (krótkotrwałe użytki zielone zakładane są na okres krótszy niż cztery lata);
- „działka” oznacza pojedyncze pole lub grupę pól, jednolitych pod względem upraw, typu gleby i praktyk nawożenia.

Artykuł 3

Zakres

Niniejsza decyzja ma zastosowanie na zasadzie indywidualnej do gospodarstw rolnych posiadających użytki zielone, z zastrzeżeniem warunków określonych w art. 4, 5 i 6.

Artykuł 4

Roczne wnioski i zobowiązania

- Rolnicy, którzy chcą skorzystać z odstępstwa na podstawie niniejszej decyzji, co roku przedstawiają właściwemu organowi wniosek o przyznanie odstępstwa.
- Wraz z corocznym wnioskiem, o którym mowa w ust. 1, rolnicy zobowiązują się na piśmie do spełnienia warunków określonych w art. 5 i 6.

Artykuł 5

Stosowanie nawozu naturalnego i innych nawozów

- Ilość nawozu naturalnego pochodzącego od wypasanych zwierząt gospodarskich (w tym nawozu naturalnego pochodzącego bezpośrednio od zwierząt), stosowana na użytkach rolnych każdego roku w gospodarstwach rolnych posiadających użytki zielone, nie przekracza ilości nawozu naturalnego zawierającej 250 kg azotu na hektar, z zastrzeżeniem warunków określonych w ust. 2–7.

2. Łączna dawka azotu nie przekracza przewidywalnego zapotrzebowania danych roślin uprawnych na składniki pokarmowe, uwzględnia jego zawartość w glebie i nie przekracza maksymalnego poziomu nawożenia mającego zastosowanie do gospodarstw rolnych, ustalonego w programie działania w zakresie azotanów (Nitrates Action Programme). Całkowita stosowana ilość azotu jest zróżnicowana na podstawie liczebności stad oraz wydajności użytków zielonych.

3. Każde gospodarstwo rolne posiada swój plan nawożenia opisujący płodozmian na użytkach rolnych i planowane stosowanie nawozu naturalnego oraz innych nawozów. Plan ten na każdy rok kalendarzowy jest dostępny w gospodarstwie rolnym przed dniem 1 marca. Plan nawożenia zawiera co najmniej następujące elementy:

- a) plan płodozmianu określający powierzchnię działek, na których uprawia się trawę, oraz działek z innymi uprawami, wraz ze szkicową mapką określającą położenie poszczególnych działek;
- b) liczbę zwierząt gospodarskich, opis systemu utrzymania zwierząt i przechowywania nawozu, w tym ilość nawozu naturalnego, jaki można przechowywać na dostępnej powierzchni;
- c) obliczenie ilości azotu i fosforu pochodzących z nawozu naturalnego i wytworzonych w gospodarstwie rolnym;
- d) ilość, rodzaj i cechy nawozu dostarczonego poza gospodarstwo rolne lub do niego;
- e) przewidywalne wymagania upraw w zakresie azotu i fosforu w podziale na poszczególne działki;
- f) wyniki analizy gleby pod kątem zawartości azotu i fosforu, jeżeli są dostępne;
- g) charakter nawozu, który ma zostać zastosowany;
- h) obliczenie stosowanych ilości azotu i fosforu pochodzących z nawozu naturalnego w podziale na poszczególne działki;
- i) obliczenie stosowanych ilości azotu i fosforu pochodzących z nawozów chemicznych i innych nawozów w podziale na poszczególne działki.

W celu zapewnienia spójności między planem a faktycznymi praktykami rolniczymi plan nawożenia poddaje się przeglądowi nie później niż w ciągu siedmiu dni po wprowadzeniu jakichkolwiek zmian w praktykach rolniczych.

4. Każdy rolnik prowadzi rejestr nawożenia, zawierający informacje związane z gospodarowaniem dawkami stosowanego azotu i fosforu oraz gospodarowaniem wodami glebowymi.

Rejestry są przedkładane właściwemu organowi za każdy rok kalendarzowy.

5. W odniesieniu do każdego gospodarstwa rolnego posiadającego użytki zielone, które korzysta z odstępstwa, rolnik

zgadza się na możliwość przeprowadzenia kontroli wniosku, o którym mowa w art. 4 ust. 1, planu i rejestrów nawożenia.

6. Każdy rolnik, któremu przyznano odstępstwo, prowadzi dla celów właściwego nawożenia okresową analizę ilości azotu i fosforu w glebie.

Pobieranie próbek oraz analizę przeprowadza się co najmniej raz na cztery lata w odniesieniu do każdego obszaru gospodarstwa rolnego jednolitego pod względem płodozmianu i cech gleby.

Wymagana jest co najmniej jedna analiza na każde pięć hektarów użytków rolnych.

Wyniki analizy gleby pod kątem zawartości azotu i fosforu są dostępne w gospodarstwie rolnym korzystającym z odstępstwa.

7. Nie rozrzuca się nawozu naturalnego w okresie jesiennym przed uprawą trawy.

Artykuł 6

Gospodarowanie gruntami

1. Co najmniej 80 % powierzchni, na której stosuje się nawóz naturalny, stanowi uprawa trawy.

2. Rolnicy korzystający z indywidualnego odstępstwa stosują następujące środki:

- a) krótkotrwałe użytki zielone należy zaorać na wiosnę;
- b) na wszystkich rodzajach gleb bezpośrednio po zaoraniu trawy następuje uprawa roślin o wysokim poborze azotu;
- c) system płodozmianu nie obejmuje roślin strączkowych ani innych roślin wiążących azot atmosferyczny.

3. Ust. 2 lit. c) nie dotyczy jednak koniczyny na użytkach zielonych, na których jej zawartość wynosi mniej niż 50 %, ani innych roślin strączkowych, które są podsiane trawą.

Artykuł 7

Monitorowanie

1. Właściwe organy dopilnowują, by mapy określające odsetek gospodarstw rolnych posiadających użytki zielone, odsetek zwierząt gospodarskich oraz odsetek gruntów rolnych objętych indywidualnym odstępstwem w każdym powiecie rolniczym oraz mapy miejscowego użytkowania gruntów były sporządzane i aktualizowane co roku.

2. Należy monitorować glebę, wody powierzchniowe i wody gruntowe, aby dostarczać danych na temat stężeń azotu i fosforu w wodzie glebowej, na temat azotu mineralnego w profilu glebowym i stężeń azotanów w wodach powierzchniowych i gruntowych w warunkach objęcia odstępstwem i nieobjęcia odstępstwem. Monitorowanie prowadzi się na poziomie pola w gospodarstwie rolnym i w zlewniach rolniczych objętych monitorowaniem. Punkty monitorowania obejmują główne typy gleby, poziomy intensywności, praktyki nawożenia i uprawy.

3. Szczególne monitorowanie wody prowadzi się w zlewniach rolniczych umiejscowionych w pobliżu najbardziej narażonych części wód.

4. W gospodarstwach rolnych korzystających z indywidualnych odstępstw przeprowadza się badania miejscowego użytkowania gruntów, systemu płodozmianu i praktyk rolniczych. Zebrane informacje i dane pochodzące z analizy składników pokarmowych, o której mowa w art. 5 ust. 6, oraz monitorowania, o którym mowa w ust. 2 niniejszego artykułu, są stosowane w modelowych obliczeniach wielkości strat azotanów i fosforu z gospodarstw rolnych korzystających z odstępstwa.

Artykuł 8

Kontrole

1. Właściwe organy dopilnowują, aby wszystkie wnioski o przyznanie odstępstwa poddano kontroli administracyjnej. Jeżeli kontrola wykaże, że nie spełniono warunków określonych w art. 5 i 6, wnioskodawca zostaje o tym poinformowany. W takim przypadku wniosek uznaje się za odrzucony.

2. Na podstawie analizy ryzyka, wyników kontroli z poprzednich lat i wyników ogólnych kontroli wyrzykowych dotyczących stosowania przepisów wdrażających dyrektywę 91/676/EWG opracowuje się program kontroli w terenie. Kontrole w terenie obejmują co najmniej 5 % gospodarstw rolnych korzystających z indywidualnego odstępstwa w odniesieniu do warunków ustanowionych w art. 5 i 6 niniejszej decyzji. Jeżeli weryfikacja wykaże niezgodność, rolnik zostaje o tym poinformowany. Informacja ta będzie uwzględniona przy rozpatrywaniu wniosku o odstępstwo w kolejnym roku.

3. Właściwe organy muszą otrzymać odpowiednie uprawnienia i środki niezbędne do weryfikacji zgodności z odstępstwem przyznanym na mocy niniejszej decyzji.

Artykuł 9

Sprawozdawczość

Do czerwca każdego roku właściwe organy składają sprawozdanie zawierające następujące informacje:

- a) mapy określające odsetek gospodarstw rolnych, odsetek zwierząt gospodarskich oraz odsetek gruntów rolnych objętych indywidualnym odstępstwem w każdym powiecie rolniczym oraz mapy miejscowego użytkowania gruntów, o których mowa w art. 7 ust. 1;
- b) wyniki monitorowania wód gruntowych i powierzchniowych w odniesieniu do stężeń azotanów, łącznie z określonymi w art. 7 ust. 2 informacjami na temat tendencji w zakresie jakości wody w warunkach objęcia odstępstwem i nieobjęcia odstępstwem oraz wpływu odstępstwa na jakość wody;

- c) wyniki monitorowania gleby w odniesieniu do stężeń azotu i fosforu w wodzie glebowej i azotu mineralnego w profilu glebowym w warunkach objęcia odstępstwem i nieobjęcia odstępstwem, o których mowa w art. 7 ust. 2;
- d) streszczenie i ocenę danych uzyskanych ze szczególnego monitorowania wody, o którym mowa w art. 7 ust. 3;
- e) wyniki badań miejscowego użytkowania gruntów, systemu płodozmianu i praktyk rolniczych, o których mowa w art. 7 ust. 4;
- f) wyniki modelowych obliczeń wielkości strat azotanów i fosforu z gospodarstw rolnych korzystających z indywidualnego odstępstwa, o których mowa w art. 7 ust. 4;
- g) ocenę realizacji warunków odstępstwa na podstawie kontroli na poziomie gospodarstwa oraz informacje dotyczące gospodarstw rolnych niespełniających warunków na podstawie wyników kontroli administracyjnych i kontroli w terenie, o których mowa w art. 8 ust. 1 i 2;
- h) analizę porównawczą kontroli irlandzkich gospodarstw rolnych objętych odstępstwem i nieobjętych odstępstwem. Informacje obejmują dane dotyczące corocznych inspekcji, kontroli administracyjnych, inspekcji rolnych w kontekście ustaleń w ramach zasady wzajemnej zgodności oraz statystyk dotyczących jej naruszenia.

Artykuł 10

Stosowanie

Niniejszą decyzję stosuje się w powiązaniu z irlandzkim programem działań zatytułowanym *Irish Action Programme as implemented in the European Union (Good Agricultural Practice for Protection of Waters) Regulations 2014* (Statutory Instrument No 31 of 2014).

Niniejsza decyzja traci moc z dniem 31 grudnia 2017 r.

Artykuł 11

Niniejsza decyzja skierowana jest do Irlandii.

Sporządzono w Brukseli dnia 27 lutego 2014 r.

W imieniu Komisji

Janez POTOČNIK

Członek Komisji